

Diputació de Lleida

MOCIÓ DE REBUIG A LES INVESTIGACIONS MINERES DEL PALLARS SOBIRÀ I PALLARS JUSSÀ

En les darreres setmanes han sortit a la llum fins a tres projectes d'investigacions mineres al Pirineu, dos d'ells localitzats a la comarca del Pallars Sobirà, concretament als municipis d'Alt Àneu i de Baix Pallars, i un tercer al Pallars Jussà, a la Vall Fosca.

Els projectes d'investigacions mineres tenen l'objectiu d'estudiar una determinada zona per valorar la viabilitat d'una futura extracció minera.

Les empreses promotores de les investigacions sol·liciten els permisos al Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya localitzant en coordenades les quadrícules objectes d'estudi, segons estableix la Llei de Mines, de 21 de juliol de 1973, i el Reglament general per al règim de la mineria, aprovat pel Reial Decret 2857/1978, de 25 d'agost. L'expedient es tramita al Servei d'Investigació i Recursos Minerals.

Segons la Llei de Mines vigent del 1973, l'article 3 del Títol I classifica els jaciments minerals i altres recursos geològics en seccions, l'explotació de les quals requereix de la presentació d'una documentació específica:

- Recursos de la Secció A: recursos que tenen escàs valor econòmic i comercialització geogràficament restringida. També s'hi inclouen aquells que s'aprofiten per la obtenció de fragments de mida i forma adequades per la seva utilització directa en obres d'infraestructures, construcció i altres usos.
- Recursos de la Secció B: aigües minerals, aigües termals i estructures subterrànies.
- Recursos de la Secció C: recursos que no estan inclosos en les categories anteriors.
- Recursos de la Secció D: recursos energètics (gas, petroli, geotèrmic).

En el cas concret del Pallars Sobirà i el Pallars Jussà els permisos d'investigació que s'han sol·licitat fan referència a recursos de la Secció C, pels quals la llei estableix un procediment d'informació pública i una sol·licitud, projecte d'explotació, projecte d'inversions i estudi econòmic.

El dret d'aprofitament d'aquest tipus de recursos s'atorga per l'òrgan competent mitjançant una concessió, que pot ser concessió directa d'explotació, quan el recurs sigui suficientment conegut i sigui viable el seu aprofitament; o mitjançant una concessió derivada d'un permís d'investigació que hagi demostrat l'existència d'un o més recursos de la secció C explotables. Aquesta última és la que pot arribar-se a materialitzar en els casos de les comarques del Pallars.

Els permisos d'investigació queden regulats pel Capítol III de la Llei de Mines.

El permís d'investigació concedeix al seu titular el dret a realitzar, dins del perímetre marcat i durant un termini determinat, els estudis i treballs encaminats a posar de manifest i definir un o varis recursos de la Secció C i que, un vegada definits, se li atorgui la concessió de l'explotació d'aquests.

S'estableix un termini pels permisos d'investigació segons els que sol·liciti el titular, que no podrà ser superior als 3 anys, encara que es pugui prorrogar a 3 anys més tenint en compte la solvència tècnica i econòmica que acrediti el titular, l'amplitud i característics dels treballs programats, el context geogràfic, geològic i metalogenètic del terreny, així com els treballs desenvolupats, les inversions realitzades, els resultats obtinguts i les garanties que continuï oferint el peticionari.

El titular del permís ha de començar els treballs en el termini de 6 mesos i està obligat a mantenir l'activitat segons la intensitat programada en el projecte presentat.

En el cas que posteriorment a la fase d'investigació s'atorgui la concessió al titular, aquest tindria el termini d'un any per començar els treballs.

Les concessions mineres s'atorguen per un període de 30 anys, prorrogables per plaços iguals i fins arribar a un màxim de 90 anys.

Concretament els permisos d'investigació en marxa a dia d'avui són el de tungstè o wolframi i or al municipi d'Alt Àneu, el de cobalt i níquel al de Baix Pallars i un altre de cobalt i níquel a la Vall Fosca (municipi de la Torre de Capdella).

El projecte d'investigació d'Alt Àneu es centra en el wolframi (o tungstè), que és un mineral qualificat com a estratègic per la UE, tot i que també en el cobalt i l'or. L'empresa titular del permís l'anomena Projecte Aurenere i en el seu projecte apunta que es podria prorrogar 3 anys més, tal i com així ho permet la llei.

El 19/01/2017 es va publicar al DOGC l'anunci d'informació pública pel qual l'empresa NeoMetal Spania SL sol·licitava un permís d'investigació minera. Posteriorment, el BOE publicava en data 08/02/2017 el mateix anunci. Aquesta empresa té la seva homòloga francesa, Neo Metal France, que també ha sol·licitat els permisos corresponents per investigar a la regió occitana veïna de l'Arieja i que és hereva d'un gran passiu ambiental d'amiant i d'un escombreres carregades de minerals rics en arsènic que contaminen encara ara el riu Salat, concretament a l'antiga mina de Salau.

Els permisos miners s'han de sol·licitar per empreses amb seu social al mateix país on es sol·liciten. Tanmateix, està prevista la compra del 75% de les accions del grup d'empreses privades NeoMetal (el grup que ha aconseguit els drets per a executar el permís d'investigació, a banda i banda del port de Salau, anomenats Projecte Aurenere –part catalana- i Projecte Couflens –part occitana) per part de l'empresa de capital australià Apollo Minerals Limited, dedicada bàsicament a l'exploració del tungstè. Segons aquesta operació, quan NeoMetal ha aconseguit les concessions dels permisos d'investigació, Apollo Minerals n'ha fet efectiva la compra pagant 150.000€ al grup NeoMetal, a banda dels 100.000€, pagats en efectiu i per avançat, prèvia sol·licitud dels permisos.

Inicialment, ambdós permisos incloïen l'antiga mina occitana de Salau (que va ser explotada per a l'obtenció de tungstè entre el 1971 i el 1986) i dues zones de la capçalera de la Noguera Pallaresa, la zona de l'antiga mina de Bonabé (on s'hi havia explotat plom i zinc i que es va abandonar molt abans que expirés el termini d'explotació que anava del 1965 al 1995) i la zona de la pista dels Vinyals, en ple Parc Natural de l'alt Pirineu, tal i com es va fer públic recentment.

La investigació a la part catalana es localitza a la capçalera de la Noguera Pallaresa, en una zona ambientalment molt sensible, que a banda de formar part del Parc Natural de l'Alt Pirineu, també és zona PEIN d'Alt Àneu, espai Xarxa Natura 2000 Alt Pallars per ser Zona d'Especial Conservació (ZEC) i ZEPA (Zona d'Especial Interès per a les Aus), Reserva natural parcial de Noguera Pallaresa-Bonaigua, Reserva genètica de truites, figures de protecció ambiental que tenen l'objectiu de preservar la zona per l'elevada qualitat i diversitat biològica, paisatgística, geològica i cultural.

Cal recordar que el Parc Natural de l'Alt Pirineu es va crear al 2003, segons Decret 194/2003 de l'1 d'agost. I que l'article 5 del mateix Decret especifica que s'havia de formular i tramitar el respectiu Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge, que a dia d'avui no s'ha ni iniciat. En aquest pla, entre d'altres coses, s'havia d'ordenar i regular els usos i les activitats a realitzar dins l'àmbit del Parc i concretar les activitats que poguessin suposar un risc per a la conservació de les seves espècies, hàbitats i sistemes naturals. Sense tenir el Pla especial aprovat, no s'haurien de realitzar activitats que suposin una transformació sensible de la realitat física i biològica de l'espai natural protegit, en aplicació del principi de precaució (article 2g de la Llei 42/2007 del Patrimoni Natural) i del règim de protecció cautelar (article 23 de la Llei 42/2007), segons els quals durant la tramitació del Pla Especial i mentre no es disposi d'aquest, no es poden realitzar actes que suposin una transformació sensible de la realitat física i biològica que pugui arribar a fer impossible o dificultar de forma important la consecució dels objectius del pla esmentat, com es troba actualment el Parc Natural de l'Alt Pirineu des del 2010.

A dia d'avui, l'empresa ja ha finalitzat el procés d'exploració (anàlisi de cartografia geològica i presa de mostres), que sembla que ha servit per descartar els sondejos a la zona de Bonabé, si ve tota la Vall es troba dins de la superfície de 25 km² que ocupa el permís d'investigació miner. Les prospeccions, doncs, es volen iniciar a la zona catalana de Salau, encara que està pendent de l'Avaluació d'Impacte Ambiental per determinar els potencials impactes que tindrien aquestes accions sobre el medi, tal com ho ha exigint el Departament de Territori i Sostenibilitat, pel tràmit simplificat, per formar part de la Xarxa Natura 2000, Zona d'Especial Conservació de l'Alt Pallars, en base a la Llei 21/2013, de 9 de desembre de 2013, d'avaluació ambiental

Concretament, la intenció de la promotora és prospectar dues zones properes a la pista dels Vinyals, fent varis sondejos mecànics (perforacions del sòl) amb perforadores de fins a uns 150 m de profunditat i en diferents direccions, raó per la qual caldria transportar la maquinària a la zona i utilitzar les pistes existents d'ús restringit propietat de l'Entitat municipal Descentralitzada d'Isil i Alós.

Només en el cas que s'acabi considerant viable l'explotació del mineral, es podria passar a la fase d'explotació. Tot i així, la fase d'investigació ja comporta de facto certs riscos potencials pel medi natural, ja que per fer els sondatges previstos caldrà augmentar l'amplada dels camins d'accés als punts d'estudi per tal de poder transportar les màquines dels sondatges. A més, per a realitzar els sondejos projectats, es requereix una gran quantitat d'aigua, que barrejada amb els sulfurs de les mineralitzacions de les roques poden produir àcid sulfúric i arsènic, amb la conseqüent contaminació de l'aigua subterrània i superficial. L'estat de fracturació en què es troben les roques faria augmentar el desastre ecològic en cas de contaminació de les aigües perquè les perforacions estan previstes a una cota aproximada de 1800 m, la qual cosa seria fàcilment extensible aquesta contaminació a la pròpia Noguera Pallaresa.

Aquests impactes, per moltes mesures correctores que s'adoptin, acabaran alterant el medi natural i l'estabilitat de la fauna i flora de la zona.

A més, les quantitats d'or que s'assenyalen són extraordinàriament irrealistes i depenen del jaciment mineral en qüestió. També la quantitat de wolframi assenyalada és molt elevada, raó per la qual, juntament amb el fet que el preu del tungstè està en alça, fan sospitar que la rendibilitat econòmica que justifica el projecte només cerqui especular econòmicament, fent pujar accions.

El projecte d'investigació de Baix Pallars es situa concretament a la mina Solita de Peramea, on s'hi havia extret cobaltocalcita (encara que no es va utilitzar per treure'n el cobalt sinó com a bijuteria perquè el percentatge d'aquest metall és més aviat baix), i està centrat en el cobalt i el níquel, ambdós minerals també estratègics segons la UE.

El tercer projecte abasta superfície dels municipis de Baix Pallars i de la Torre de Capdella i està centrat també en el cobalt i el níquel.

Ambdós projectes es troben en ple Geoparc Mundial de la Conca de Tremp-Montsec, de recent reconeixement per part de la UNESCO (al Principat de Catalunya només n'hi ha dos), del qual els Consells Comarcals del Pallars Sobirà i del Pallars Jussà en forma part, juntament amb 19 ajuntaments més. Promoure i impulsar polítiques de desenvolupament local sostenibles i la protecció i conservació del patrimoni del territori, són dos dels principals objectius del Geoparc que es contradiuen totalment amb el projectes d'investigacions mineres de la mina Solita i de la zona afectada de la Vall Fosca.

Pel que sabem, l'empresa sol·licitant del projecte d'investigació a la Vall Fosca recentment ha presentat una renúncia a la sol·licitud, per la qual cosa s'ha cancel·lat aquesta tramitació. Tanmateix, la tramitació de l'expedient de Baix Pallars de Peramea-Bretui si que segueix en tràmit a l'espera que el sol·licitant presenti un nou projecte.

Aquestes operacions mineres persegueixen l'objectiu d'explotar els nostres recursos naturals, sense revertir cap benefici al territori i deixant greus seqüeles al medi natural on es produeixen, a costa de que unes empreses multinacionals estrangeres acabin augmentant els seus beneficis econòmics amb pràctiques especulatives, tal i com ja s'ha demostrat amb les accions d'Apollo Minerals a la borsa de valors australiana

Per tot això proposem al Ple de la Diputació de Lleida l'adopció dels següents **ACORDS**:

1 - Manifestar la preocupació perquè una zona declarada Parc Natural -i Xarxa Natura 2000-, per tant, protegida des del 2003 amb l'objectiu de salvaguardar el seu patrimoni natural, biològic, geològic, ecològic, paisatgístic i cultural, ara es troba totalment amenaçada per unes pràctiques mineres que, en cap cas i per molt que ho justifiquin en l'Estudi d'Impacte Ambiental, en respectaran l'entorn privilegiat.

2 - Recordar que la investigació minera d'Alt Àneu se situa en una zona amb una elevada importància històrica, social i cultural on, cada any, s'hi fa un agermanament catalano-occità.

3 - Manifestar la preocupació per la contradicció que suposen aquestes pràctiques mineres en una zona inclosa al Geoparc de la Conca de Tremp-Montsec, com són els municipis de Baix Pallars i de la Torre de Capdella.

4 - Manifestar el nostre rebuig a aquestes pràctiques mineres que s'han iniciat a les nostres comarques per les greus conseqüències que se'n derivaran, tant les del municipi d'Alt Àneu com les del Baix Pallars i de la Torre de Capdella (Vall Fosca), com les que puguin sorgir properament

5 – Demanar que els expedients d'aquestes investigacions segueixin el tràmit ordinari davant l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental i no gaudeixin de procediment simplificat.

6 – Instar al Departament de Territori i Sostenibilitat a iniciar, de forma urgent, els tràmits de redacció del Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de l'Alt Pirineu, tal i com estableix l'article 5 del Decret 194/2003, de l'1 d'agost, de creació del Parc Natural de l'Alt Pirineu i l'article 5 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals.

7 - Instar al Departament de Territori i Sostenibilitat a aplicar el principi de precaució (article 2g de la Llei 42/2007) i del règim de protecció preventiva (article 23 de la Llei 42/2007), i paraitzar la tramitació d'aquesta proposta d'investigació minera mentre el Parc Natural de l'Alt Pirineu no tingui aprovat el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge

8 - Sol·licitar la paralització immediata d'aquests permisos d'investigacions mineres pels greus impactes ambientals que suposen.

i 9 - Comunicar aquests acords als Departaments d'Empresa i Coneixement i de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya, als grups polítics del Parlament de Catalunya, als consells comarcals del Pallars Sobirà i del Pallars Jussà i als ajuntaments d'Alt Àneu, Baix Pallars i Torre de Capdella, a l'EMD d'Isil i Alós i al Geoparc Conca de Tremp-Montsec.